

APOSTOŁ PAWEŁ W RZYMIE

STUDIUM BIEŻĄCEGO TYGODNIA: Rz 15,20-27; Dz 28,17-31; Flp 1,12; Rz 1,7; Ef 1,1-23; Rz 15,14.

TEKST PAMIĘCIOWY: „Najpierw dziękuję Bogu mojemu przez Jezusa Chrystusa za was wszystkich, że wiara wasza słynie po całym świecie” (Rz 1,8).

Ważne jest, aby studiując *List do Rzymian*, rozumieć tło historyczne tej biblijnej księgi. Kontekst zawsze jest ważny, gdy staramy się zrozumieć Słowo Boże. Musimy znać i rozumieć zagadnienia, do których odnosił się autor. Paweł pisał do szczególnej grupy chrześcijan w szczególnym czasie i ze szczególnych powodów. Poznanie tych powodów w miarę możliwości, jakimi dysponujemy, znacząco przyczyni się do podniesienia jakości naszego studium.

Zatem cofnijmy się w czasie i przenieśmy się do Rzymu w I wieku naszej ery. Wyobraźmy sobie, że jesteśmy tamtejszymi chrześcijanami — członkami ówczesnego Kościoła. Wsłuchajmy się w słowa Pawła, które dał mu Duch Święty, aby przekazał je wierzącym w Rzymie.

Jakkolwiek zagadnienia, do których odnosił się Paweł, miały swoje konkretne miejsce i czas, to jednak zasady stojące za nimi — w tym przypadku pytanie: *W jaki sposób człowiek zostaje zbawiony?* — są uniwersalne. Owszem, Paweł zwracał się do szczególnej grupy ludzi i miał na myśli konkretną sytuację, gdy pisał *List do Rzymian*. Ale, jak wiemy, wiele wieków później, w zupełnie innych czasach i kontekście, słowa napisane przez Pawła były nie mniej ważne dla Marcina Lutera niż dla pierwotnych adresatów *Listu do Rzymian*. Więcej, są one tak samo ważne dla nas!

Rz 16,1-2 wskazuje, że Paweł napisał *List do Rzymian*, będąc przypuszczalnie w greckim mieście Kenchry, to jest w pobliżu Koryntu. Paweł wspomina w nim Febę, mieszkankę Koryntu, co wskazuje na Kenchry jako miejsce powstania *Listu do Rzymian*.

Jednym z celów ustalenia miejsc powstania nowotestamentowych listów jest ustalenie daty ich napisania. Ponieważ Paweł dużo podróżował, ustalenie miejsca jego pobytu w powiązaniu z określonymi wydarzeniami jest dobrą wskazówką pozwalającą poznać datę tych wydarzeń.

Paweł założył zбір w Koryncie podczas swojej drugiej podróży misyjnej w latach 49-52 (zob. Dz 18,1-18). Podczas swojej trzeciej podróży misyjnej, w latach 53-58, ponownie odwiedził Grecję (zob. Dz 20,2-3), a pod koniec tej podróży przyjął dary dla świętych w Jerozolimie (zob. Rz 15,25-26). Dlatego *List do Rzymian* musiał być napisany w pierwszych miesiącach 58 roku.

Jakie inne ważne zbory odwiedził Paweł podczas swojej trzeciej podróży misyjnej? Zob. Dz 18,23.

Odwiedzając zbory w Galacji, Paweł odkrył, że pod jego nieobecność fałszywi nauczyciele przekonali członków Kościoła, by poddali się obrzezaniu i zachowywali także inne przepisy prawa możeszowego. Obawiając się, że jego przeciwnicy mogą dotrzeć do Rzymu przed jego planowanym tam przybyciem, Paweł napisał do Rzymian list, aby zapobiec tragedii podobnej do tej, jaka nastąpiła w zborach Galacji. Istnieją mocne przesłanki, iż *List do Galatów* także został napisany z Koryntu podczas 3-miesięcznego pobytu Pawła w tym mieście w ramach trzeciej podróży misyjnej, przypuszczalnie krótko po przybyciu do tego miasta.

„W swoim *Liście do Rzymian* Paweł przedstawił najważniejsze podstawy ewangelii. Wyraził swoje stanowisko w kwestiach, które były wówczas żywo dyskutowane w zborach zarówno żydowskich, jak i pogańskich, i wykazał, że nadzieje i obietnice, które niegdyś należały w szczególności do Żydów, obecnie zostały przekazane także poganom”¹.

Jak stwierdziliśmy wcześniej, ważne jest, byśmy studiując daną księgę biblijną, wiedzieli, dlaczego została napisana, to znaczy, w jakiej sytuacji została wysłana do pierwotnych odbiorców. Tak więc, abyśmy zrozumieli *List do Rzymian*, musimy wiedzieć, jakie kwestie były żywo dyskutowane wówczas przez zbory złożone z Żydów i te składające się głównie z byłych pogan. Przyjrzymy się temu uważnie w kolejnej lekcji.

Jakie sprawy są żywo dyskutowane obecnie w twoim zborze? Czy są to kwestie związane z zagrożeniem zewnętrznym, czy raczej wewnętrznym? Jaką rolę odgrywasz w toczącej się dyskusji? Jak często zdarzyło ci się zakwestionować swoją rolę, swoje stanowisko i postawy w zmaganiach, w jakich uczestniczyłeś? Dlaczego tego rodzaju samoanaliza jest ważna?

¹ Ellen G. White, *Działalność apostołów*, Warszawa 2007, wyd. IV, s. 204.

Niewątpliwie osobista łączność jest najlepsza w większości przypadków. Obecnie możemy telefonować do siebie i wysyłać wiadomości e-mailem czy nawet rozmawiać ze sobą przy pomocy komunikatorów internetowych, ale spotkanie twarzą w twarz jest najlepszym sposobem łączności między ludźmi. Dlatego Paweł oświadczył w *Liście do Rzymian*, że zamierza spotkać się z nimi osobiście. Pragnął, by wiedzieli, że przybędzie do nich i znali powód jego przybycia.

Przeczytaj Rz 15,20-27. Jak Paweł uzasadnił to, że dotąd nie złożył wizyty w Rzymie? Jak ważna była misja w jego sposobie myślenia? Czego możemy się nauczyć o misji i wydawaniu świadectwa z tych słów Pawła? Jakie ciekawe i ważne spostrzeżenie poczynił on w Rz 15,27 w związku z Żydami i poganami?

Wielki misjonarz pogan czuł się nieustannie zobowiązany do niesienia ewangelii na nowe tereny, pozostawiając innych, by pracowali w miejscach, do których ewangelia już została zaniesiona. W czasach, gdy chrześcijaństwo dopiero się rozwijało, a pracownicy biblijni byli nieliczni, byłoby stratą cennych sił misjonarskich, gdyby Paweł zajął się tylko pracą w założonych przez siebie zborach. Napisał on: „Chlubą moją było głosić ewangelię nie tam, gdzie imię Chrystusa było znane, abym nie budował na cudzym fundamencie, lecz jak napisano: Ujrzą go ci, do których wieść o nim nie doszła, a ci, co o nim nie słyszeli, poznają go” (Rz 15,20-21).

Nie było celem Pawła osiąść w Rzymie na stałe. Zamierzał on bowiem zanieść ewangelię do Hiszpanii. Liczył na to, że chrześcijanie z Rzymu wesprą go w tym przedsięwzięciu.

Jaką ważną zasadę dotyczącą misji możemy wywieść z faktu, iż Paweł oczekiwał pomocy istniejącego zboru w celu ewangelizacji na nowych terenach?

Przeczytaj jeszcze raz Rz 15,20-27. Zwróć uwagę, że wielkim pragnieniem Pawła było służyć ludziom. Co ciebie motywuje do działania? Jak silne jest w twoim sercu pragnienie służenia bliźnim?

„A gdy przyszliśmy do Rzymu, pozwolono Pawłowi zamieszkać osobno z żołnierzem, który go pilnował” (Dz 28,16). Co ten werset mówi nam o przybyciu Pawła do Rzymu? Czego możemy się z tego nauczyć o niespodziewanych i niechcianych rzeczach, jakie często nas spotykają?

Owszem, Paweł wreszcie dotarł do Rzymu, choć jako więzień. Jakże często nasze plany nie spełniają się tak, jak tego oczekiwaliśmy — nawet te plany, które układamy w najlepszych zamiarach!

Paweł dotarł do Jerozolimy z końcem swojej trzeciej podróży misyjnej, niosąc ze sobą dary dla ubogich zebrane w zborach w Europie i Azji Mniejszej. W Jerozolimie czekało go coś, czego wolałby uniknąć. Został aresztowany i zakuty w łańcuchy. Po 2-letnim pobycie w areszcie w Cezarei Paweł odwołał się do cesarza. 3 lata po aresztowaniu przybył do Rzymu. Przypuszczalnie nie tak, jak wyobrażał to sobie, gdy pisał o swoim przybyciu do rzymskiego zboru, który zamierzał odwiedzić.

Co czytamy w Dz 28,17-31 o pobycie Pawła w Rzymie? Czego możemy się z tego nauczyć?

„Uwaga dworu cesarskiego została zwrócona ku chrześcijaństwu nie przez kazania Pawła, ale przez jego więzy. Sam będąc więźniem, Paweł rozrywał więzy, które wielu trzymały w niewoli grzechu. Ale to nie wszystko, bo jak oświadczył, »większość braci w Panu nabrała otuchy z powodu więzów moich i zaczęła z większą śmiałością, bez bojaźni, głosić Słowo Boże« (Flp 1,14)”¹.

Jak często w swoim życiu doświadczałeś niespodziewanych zwrotów, które ostatecznie wyszły ci na dobre? (Zob. Flp 1,12). Jak możesz i powinieneś czerpać wiarę z tych doświadczeń, by ufać Bogu nawet wtedy, gdy wydaje się, że dzieje się w twoim życiu coś, czego wolałbyś uniknąć?

¹ Ellen G. White, *Działalność apostołów*, Warszawa 2007, wyd. IV, s. 256.

Oto pozdrowienie Pawła skierowane do zboru w Rzymie: „Wszystkim, którzy jesteście w Rzymie, umiłowanym Boga, powołanym świętym: Łaska wam i pokój od Boga, Ojca naszego, i Pana Jezusa Chrystusa” (Rz 1,7). Jakie zasady prawdy, teologii i wiary są zawarte w tych słowach?

Umiłowani Boga. Choć prawdą jest, że Bóg miłuje cały świat, to jednak w szczególny sposób miłuje tych, którzy Go wybrali — tych, którzy odpowiedzieli na Jego miłość. Widzimy to także w ludzkiej sferze. W szczególny sposób miłujemy tych, którzy nas miłują i z którymi możemy dzielić to uczucie. Miłość domaga się odpowiedzi. Gdy odpowiedź nie nadchodzi, miłość nie może znaleźć pełnego wyrazu.

Powołani święci. Choć niektóre przekłady dodają w tym miejscu słowa: „abyście byli” (Rz 1,7 BB), to jednak w oryginale ich nie ma. Wyrażenie *powołani święci*¹ znaczy więc jednocześnie *uznani świętymi*.

Słowo *święci* jest tłumaczeniem greckiego słowa *hagioi*, które dosłownie znaczy *poświęceni*. Święty to człowiek *odłączony* przez Boga. Może mieć przed sobą jeszcze długą drogę do uświęcenia, ale fakt, iż wybrał Chrystusa jako swego Pana, czyni go świętym. Takie jest biblijne znaczenie tego słowa.

Paweł napisał, że jego adresaci byli *powołanymi świętymi*. Czy to znaczy, że inni nie są powołani? Jak Ef 1,4; Hbr 2,9 i 2 P 3,9 pomagają nam zrozumieć, co Paweł miał na myśli?

Wielką dobrą nowiną jest to, że Chrystus oddał życie za wszystkich grzeszników — wszystkich ludzi. Wszyscy zostali powołani do zbawienia w Nim — *powołani, by być świętymi* — i to jeszcze przed stworzeniem świata. Pierwotnym planem Boga było to, by cała ludzkość przyjęła zbawienie w Jezusie. Ostatyczny piekielny ogień został przeznaczony jedynie dla diabła i jego aniołów (zob. Mt 25,41). Fakt, iż niektórzy nie przyjęli tego, co zostało im dane, nie umniejsza wspaniałości daru, tak jak to, że ktoś zagłodził się pomimo obfitości pożywienia, nie ujmuje niczego z tej obfitości.

Jeszcze przed założeniem świata Bóg powołał cię do zbawienia w Jezusie Chrystusie. Dlaczego nie powinienes pozwolić, by cokolwiek powstrzymało cię od przyjęcia tego powołania?

¹ BB: *wezvani święci*, NBG: *zaproszeni święci*, BP: *święci wybrańcy* (przyp. red.).

„Najpierw dziękuję Bogu mojemu przez Jezusa Chrystusa za was wszystkich, że wiara wasza słynie po całym świecie” (Rz 1,8).

Nie wiemy, jak ani kiedy powstał zbór w Rzymie. Tradycyjny pogląd w tej kwestii, jakoby tamtejszy zbór został założony przez Piotra czy Pawła, nie ma historycznej podstawy. Przymuszczalnie założyli go nawróceni w Dniu Pięćdziesiątnicy w Jerozolimie zwykli wyznawcy (zob. 2. rozdział *Dziejów Apostolskich*), którzy następnie udali się do Rzymu. A może stało się to później, gdy chrześcijanie udawali się do Rzymu, by wydać świadectwo wiary w stolicy Cesarstwa Rzymskiego.

To zaskakujące, że zaledwie kilkadziesiąt lat po Pięćdziesiątnicy zbór, którego najwyraźniej nie odwiedził dotąd żaden z apostołów, cieszył się tak wielką sławą. „Wbrew silnej opozycji — 20 lat po ukrzyżowaniu Chrystusa — w Rzymie funkcjonował żywy i pełen energii zbór. Był to zbór silny i gorliwy, a Pan działał na jego rzecz”¹.

Wiara w tym kontekście oznacza szeroko pojmowaną wierność, a mianowicie wierność nowej drodze życia odkrytej w Chrystusie.

Przeczytaj Rz 15,14. Jak Paweł opisał zbór w Rzymie?

Oto 3 elementy doświadczenia rzymskich chrześcijan, które Paweł uznał za godne podkreślenia:

1. Pełni dobroci. Czy ludzie mogą powiedzieć to samo o naszej religijności? Gdy mają z nami do czynienia, czy nasza pełnia dobroci zwraca ich uwagę?

2. Napelnieni umiejętnością wszelkiego rodzaju. Biblia raz po raz podkreśla znaczenie poznania, informacji i wiedzy. Chrześcijanie mają pilnie studiować *Pismo Święte*, aby dobrze poznać zawartą w nim naukę. „Słowa: »Dam wam serce nowe« (Ez 36,26), oznaczają: *Dam wam nowy umysł*. Zmiana serca zawsze jest związana z wyraźnym przekonaniem o chrześcijańskim obowiązku i zrozumieniem prawdy”².

3. Możecie jedni drugich pouczać. Nikt nie może w pełni rozwijać się duchowo, jeżeli jest odizolowany od innych wierzących. Musimy umieć wspierać innych i korzystać z ich wsparcia.

Jak jest w twoim zborze? Jaką ma on reputację? Co ważniejsze, czy w ogóle jest znany w społeczeństwie? Jak twoja odpowiedź świadczy o twoim zborze? Jak możesz przyczynić się do poprawienia tej sytuacji?

¹ Ellen G. White, w: *The Seventh-day Adventist Bible Commentary*, Hagerstown 1980, t. VI, s. 1067.

² Taż, *My Life Today*, Waszyngton 1952, s. 24.

DO DALSZEGO STUDIUM

„Zbawienie rodzaju ludzkiego nie jest wynikiem boskiej refleksji po upadku pierwszych ludzi czy też improwizacji koniecznej po zaistnieniu grzechu spowodowanej nieoczekiwanym biegiem zdarzeń. Jest ono raczej realizacją planu odkupienia człowieka, przygotowanego przed założeniem tego świata (zob. 1 Kor 2,7; Ef 1,3-14; 2 Tes 2,13-14) i opartego na odwiecznej miłości Boga do ludzkości (zob. Jr 31,3).

Plan ten obejmuje wieczną przeszłość, historyczną teraźniejszość i wieczną przyszłość. Obejmuje takie rzeczywistości i błogosławieństwa jak: wybranie i przeznaczenie do bycia świętym ludem Boga, bycie na podobieństwo do Chrystusa, odkupienie i przebaczenie, jedność wszystkich rzeczy w Chrystusie, zapieczętowanie Duchem Świętym, przyjęcie wiecznego dziedzictwa i udział w chwale (zob. Ef 1,3-14). Plan ten koncentrował się wokół cierpienia i śmierci Jezusa, które nie były przypadkowym wydarzeniem historycznym czy jedynie ludzką decyzją, były one bowiem zakorzenione w boskim planie odkupienia (zob. Dz 4,27-28). Jezus był naprawdę Barankiem zabitym »od założenia świata« (Ap 13,8 BG)^{1,2}

PYTANIA DO DYSKUSJI

1. Omówcie podczas lekcji znaczenie reformacji protestanckiej. Zwróćcie uwagę zwłaszcza na pytanie: Na ile inny byłby nasz świat bez niej?

2. Zastanów się nad faktem, iż zostaliśmy powołani do zbawienia jeszcze przed założeniem świata (zob. także Tt 1,1-2 BG; 2 Tm 1,8-9 BG). Dlaczego ten fakt jest tak budujący? Jak świadczy o miłości Boga do wszystkich ludzi? Dlaczego zatem tragiczne jest to, że ludzie odwracają się od zbawienia tak łaskawie im darowanego?

3. Zastanów się nad pytaniem znajdującym się pod koniec czwartkowej części lekcji. Jak twoja klasa w szkole sobotniej może się przyczynić do poprawienia reputacji twojego zboru, jeśli wymaga ona poprawy?

¹ *Teologia Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego*, tłum. zbiorowe, Signa Temporis, Podkowa Leśna 2016, cz. I, s. 345 (przyp. red.).

² Przeczytaj fragment rozdziału *The Mysteries of the Bible a Proof of its Inspiration*, w: Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, Mountain View–Omaha 1948, t. V, s. 706; pierwszą połowę rozdziału *Zbawienie dla Żydów*, w: taż, *Działalność apostołów*, Warszawa 2007, wyd. IV, s. 204-205; *The Seventh-day Adventist Bible Commentary*, Hagerstown 1980, t. VI, s. 467-468.